

175

1926

ს ა ხ ე ლ მ ა წ ი ვ რ ბ ა მ მ ც ე მ ლ ო ბ ა .

1926 წ.

№ 3

ნათელი

შინაარსი

	გვერდი.
1. სასაფსუკლო სტუქმარი სურათი	1
2. ენძელა—ლექსი—დ. თურდოსზირეკლისა	2
3. ზეტარა ფისო—ს. ურუშაძისა	3
4. ბაუმი ევაუილი—ლექსი—ე. ზოლეუმორდენოვისა	10
5. გასაფსუკლი—ზეისა—ან. ახალმუნძვილი	12
6. ზიონერს—ლექსი—ა. მამაძვილისა	21
7. სოფლეი ზიონერის წერეილები—წერეილ. ზირ- ველი—დავ. კარბულაძვილისა	22
8. გასაფსუკლი—ლექსი—ლ. კაკაქკარისა	24
9. როკორ უნდა მოვაწყოთ ბოსტანი—თარგმანი მ. არეკლამესი	25
10. მარბენალი თაგვი—თარგმანი რობიტაძვილისა	29
11. აკროსტიხი—დ. ელიოსიძვილის	31
12. ამოყანა კვადრატებსე—ნ. შიმიგურისა	32
13. მუსიკა	32

საქართველოს
საბავშვო

წ. 20-XXII

№ 3 მარტი

1926 წ.

განათლების სახალხო კომისარიატის სოციალური აღზრდის მთავარმართველობის და საქ. ა. ლ. კომკავშ. ცენტრ. კომიტ. ყურნალი ზავშებისათვის.

F 1980

გაზაფხულის სტუმარი

მ ნ კ მ ლ ა

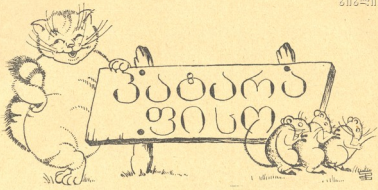
გაზაფხულის სიღრმის
თოვლი დნება ნელ-ნელა,
მტრედისფერი კაბითა
გვევლინება ენძელა.

— ვიშ, ქა!.. ვიშ, ქა!... დამთბარა!..
ამბობს ის აღტაცებით,
თან დილის შხის სწივებსა
ქსეაქს სათუთი თასებით.

— ახ, რა ბუნდური ვარ,
რა კარგ დროს გადავიძლე;
გმადლობ, მსევ გაზაფხულის,
გმადლობ, შენ გენაცვადლე!..

დ. თურდოსპირელი

ყო ერთი ზატარა, სულ ზატარა ფოსი. ვერ მის მოვარე
ვიდევ არ ეხსხ.

ერთ სდამის ის თავის დედისთან ერთად ქსიმი თამბ-
შიბდა. უცნაოდ თბლი მოჭერა ცაში კამოვიდებულ სხვს,
მოვარეს და ვახანებულად დედის შესძხხ:

— დედი, დედი! რა დიდი უველის ნაჭერი ჭვიდა სხლის
სვეით, წივად და ჩმოვიდეუბ.

— არა, შვილი, მაკ სეჭეს თავი დახეებუ და თავეების
დაჭერა ისწავლე.

— ე-ჰ, თავეების ჭერა შენთვის დამითია, მე კი ის უვე-
ლის ნაჭერი მირჩევენია, — უმსუხა ფისიამ და სხლის სახურბე-
სე ზირბინა მოვარის ჩმოხლეობად, მაგრამ, დახეთ უბედურებდს,
მოვარე მეტად მძლავ ევიდა და ფისო მის ვეღარ მიხწვდა.

მოელი დამე სხლის თავსე იჯდა ზატარა: ფისო და მოვა-
რეს უდარაჯებდა: იქნებ ჩმოვარდეს და დაეჭიროო. მაგრამ
ამოდ: მოვარე მიკოკავდა ცის კამბრასე და მირს ჩმოვარდ-
ნა ასრადაც არ მოხვლია.

ვხთიადისხს მოვარე მირს დაეშვა და სდლიც ჩამილდა.
ფისოს ეკონა, რომ მოვარე ქსის მხლობლად კარდსე ჩმო-

ვარდა, სახლის თავიდან სწრაფად გადაისიტა და კორდისკან მოჭკურტხდა, მაგრამ აქაც ბუბმა უძტეუნა ზეტარა ფისოს: მოვარის მსტყვის იქ კურაფური ნახა და ხელცადლიური დაბრუნდა მის.

ამ ხნის განმავლობაში აღარც დედის ძუძუ უჭმია და არაქათკამოღუეულმა დედას მიძმილი შესწივლა.

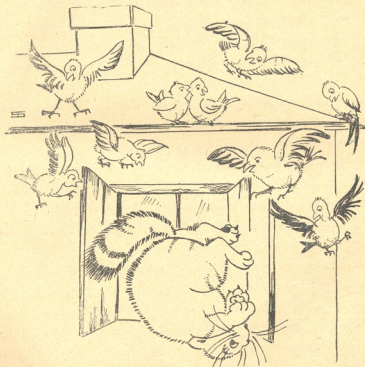
— აი, მე ბრიუვა—უთხრა დედა:—ეს დღე დაისხოვნი და აწ დედის დაიჯერე: თავკების ჰერა უნდა ისწავლო, ჰყენი ხელობა ეს არის.

მაგრამ ზეტარა ფისო დედის დარიკებს უურს არ უკლებდა. რაკი მოვარეს ზურ მისწვდა, ჩიტების დაჭერა გადასწყვიტა.

სახლის თავზე ბლომად იყო ზეტარა ჩიტები, ბელურები. ისინი დროკამოძუებით ძირს, სახლის მახლობლად, მიწაზე მოეფინებოდნ და თავისი ბბრტეებისათვის საკენს აგროვებდნ. როდესაც კბტა, ან აღმძიანი წამოეფუთებოდათ, ჩიტები შეიურთქილვებდნ და სახლის თავზე აფრინდებოდნ. ამიტომ ფისო-

ძაც სსსლის თავე დადრუვებ ირხი, რომ ახსდველდ
მოფრეხილ ხიტს იქ დხუვდროდ დ დეჭირბ.

იგი ფრთხილდ ბიბბრ სსსლის თავე, თავე მოიბბინბრ
დ ხიტებს ლოდინი დუჭეო.

ხიტებმაც დიდხსნს ადბრ ბლოდინეს. მღლე ბეღურების მოყ-
ლი გროვბ მოფრინბ დ ფინის მხლობლდ დხსნდ. ფი-
სომ ისეუბ დ ერთი მბოგბნის კლბსციო დეჭერბ მოიბდომბ,
მბგრბმ ხიტებმ შეიფრთქიბდეს დ კბბსწრეს, ხოლო ფინის
ნხსტომი შექმლბ: ის სხურბვის კიდეს კბბსცილდ დ ბირს

წამოვარდა. სახლი კარგა მძლავრი იყო და ფისოსნაც ჰატარა ფეხები საძინლად ეტეინა.

დედა ისევ მივიდა ფისოსთან, ფეხებს უღოკავდა, კალერსებოდა და თან ასწავლიდა, რომ თავი დაენებებია ჩიტების დევნისათვის და თავიკების ჭერა ესწავლა. მაგრამ ფისოს არ უნდოდა ეს საქმე და დედის სიტყვებს უურს არ უკადებდა.

მძლე ფეხების ტვილიმა გაუზრა და ფისო ისევ სახადიროდ გამოვიდა. ჩიტების დაჭერასე უკვე გულგატეხილი იყო. უნდა სსვა რამე ეღანა.

ესომი ერთი მონადირე მძლეი ჰეკადით. ის ყოველდღე სახადიროდ მიჰეკავდა ჰატროსს და საღამოსე კურდღლებით, ქედნებით და სსვა სახადიროვით დატვიროული ბრუნდებოდა. დაბრუნებისს ჰატროსი მძლეს მოუდღერსებდა, მოეფერებოდა და რბილი სორცის რამოღენიმე კარგ ნაჭერს მისცემდა საჭმელად. მძლეიც გაამჰართეხებულეი იყო ასეთი მოაქრობით, თავისი კონიერი თვალებით კადანუხდიდა მძლეობას ჰატროსს და კემრიელი ლუქის ჭამას შეუდგებოდა.

ჰატარ ფისომ კადასწევიტა, სწორედ ამ მძლეის რბილი სორცის კემრიელი ნაჭერი მოეტაცნა. ამ განმრანსკით ის ასლეს მიიზარა, ერთ მოზრდილ ნაჭერს ჰირი დაავლო და მოჰეკურცხდა. მაგრამ, დახეთ შეედურებას: მძლეი უკან გამოუდგა ბრანმორეული ეფუით და თუკი დაეწეოდა, უსათუოდ სულს კადართობინებდა. ჰატარ ფისო კარბოდა, რაც მძლეი და ღონე ჰქონდა, მაგრამ მძლეი მწევარი იყო და უსათუოდ დაეწეოდა. ფისომ სორცის ნაჭერს ჰირი გაუქვა, იმასე უკვე აღარ ფიქრობდა, ოღონდ თავი კადანუხინა, მაგრამ მძლეი მანც არ ეძებოდა. ცუდად იყო ფისოს საქმე, მაგრამ მის ბედსე ესომი დიდი სე იდგა. ფისო ამ სეს მივარდა და სედ აირბინა.

ფისო კადანებს მღვლის კბილებს, მაგრამ მის მხინც ვერ ჩამოდიოდა: მღელი დედა ხის ძირში, უეფდა ფისოს და ძირიდან სსტიკად ექუქებოდა.

მოელი დამე სესე კატარა სსწეკლმე ფისომ, ხოლო დღით, როცა მღელი სსხადიროდ წავიდა, კაბედა ხიდან ჩამოსვლა და თავისი კასსჭირი ისევ დედს შესივლა.

დედამ მოუღვერსა, გაათბო, ბუბუ აჭმე და თან კვლავ კანუძეორა, რომ ასეთი სსქმისთვის თავი დეეხებებია და თაკუბის ჭერა ესწავლა.

მაგრამ ჰატარა ფისო არ სსსხრებოდა. ცოტა კამოჯობინდა თუ არა, ისევ სსხადიროდ კამოვიდა. მს კადასწეკ იტა, რომ ისევ ურუსისთვის წავერთმია წიწი-

ლა. წიწილა ადვილი დსსჭერიც იყო და, მისი ასრით, არც ურუსი იყო სსძიმარი, თუ ბრძოლას აუტყვდა.

ამ კანმრახეთ მს სსხაკვისეკ კასწია, იქ ურუსი იყო თავისი წიწილებით და სსკავს ჰქეჰდა. ფისომ ისეუბნა და ერთი

წიწილა კლანჭებით დაიჭირა, მკერდმ ვაი ამ დაჭერას! კრუხი
 იძუე წამს ახტა და ფისოს დაემკერა. ფისომ დააპირა გაქცევა,

მკერდმ აძოღ. კრუხი სურგსე დაასუუნდა, ბრჭღალები მკერდმ
 მოუჭირა, ხოლო ნისკარტით თვალუბის ჩიქნა და თუმი კებნა
 დაუწყო.

ცუდ მდგომარეობაში იყო ზეტარა ფისო. მან დიდი ხანია
 წიწილა კაბათვისუფლა, მკერდმ კრუხი ისევ სურგსე ბუდა და
 თუმი ნისკარტს სცემდა. უმხელად სიკვდილი მოულოდა ზე-
 ტარა ფისოს, მკერდმ მის ბედსე იქვე ახლო დედა-კატა უოფი-
 ლიყო. მან შენიძნა თავისი შუალი ასეთ მდგომარეობაში, გა-
 კქანა, კრუხი განდევნა და ცოცხალმკვდარი ფისო სიკვდილის
 კადარჩინა.

გაჭევა დედის ზეტარა ფისო ნაცემი, თუკისისკლიანებული
 და ამის შემდეგ კარგახანს ავადაც იყო.

დედა ისევ უკვლიდა, ვეფერებოდა, ჭრდიანს უღოკვდა და
 თან ურჩევდა, რამ ასეთი რბიკებისთვის თავი დაესვენებდა და
 თავების დაჭერა ესწავლა.

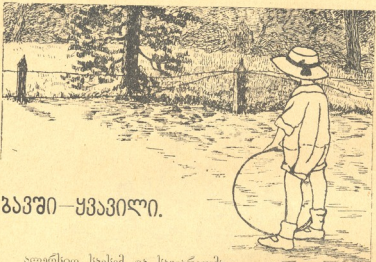

დაიჯერა ასეა ზეტობა ფისომ დედის რჩევა. მოჯობინდა
 თუ არა, დაიწყო თავებისე ნადირობა და კარგი კატას დადგა.

ს. ურუშაძე.

ბავუი—ყვავილი.

აღერსით სავსემ და სვევარელამ
ერთხელ ამბუი მაძბო დედამ,
თუძცა მას მეძდეკ განხლო ბევრ წელამ,
მე მინც დღესაც არ მავიწუდება...
ეს იეო ერთი ბავუის ცხოვრება,
როს ხებორობდა დედის სვევანამი
და ზეპელეთან სიამოვნებას
კრძობდა დღე-მუდამ მათსა დევანამი;—
და იგი ბავუი ცისიერ კაბამი
იეო ისეთი წარმტაც სინახის,
რომ ვეზუილებში თვით ვეზუილობდა,
ვით მისი დიმილი რიურაჟ დილასე...
მკრამ დატახჯა მამის სიკუდილამ,
როცა შიძმილი მისხერებოდა,
მასზე სიმწარემ კადარიბინა
და სავადავი უხმოდ ჰენებოდა...

დღეს მკვანდება იგი ამავე
 და დედანქემი, ახლა რომ არ შევს,
 მკვანდა უოველთვის დუკარგავი
 სხონა მკირფასი ახლაც თან დამაქს...
 მან კადვიდა ჩემი სურვილი
 ნათელ მომავლის კასნიკოსნების,
 გული დამინთო წინსვლის წუურვილით
 და, მწამს, ცოდნითაც შევიძინებ...
 ფხიზლად მოვდივარ, ვეკლას ვახარებ
 სკანდინავიის განხლისებით,
 ხალხის სიკვარულს გულში ვატარებ
 და ხალხისთვის გადავიძლებ...
 აბ, შემომხედეთ, რა კონწია ვარ
 ღამეს ქაზორით, გადავარცხნილით,
 მე ჩემს წარბებსე დამეს ვაძინებ
 და თვალეში სომ ცა მატქს ვასწნილი..
 აბ, შემომხედეთ, მეც ვეპვილი ვარ
 და ვეპვილებშიც მიეკარს თამში,
 შრომის მკილი ვარ და, დედანს ვუიცავ,
 მშრომელთ ქეკანას არ გავცელი სხვამი..

ე. პოლუმორდვინოვი.

გაზაფხული

ორმოქმედებიანი საბავშვო პიესა

მოქმედი პირნი:

1. გაზაფხული.	14. მიხა.
2. ენძელა.	15. გივი.
3. კობჩხილა.	16. ოფოფი.
4. ფაშფაჩა (ბალახი).	17. ნაყადული.
5. თეროს ყვავილი.	18. ჭია-ჭია.
6. ია.	19. ფუტკარი.
7. ყვითელი ზიზილა.	20. აბრეშუმის-ჭია.
8. ვანო.	21. წითელი პეპელა.
9. თინა.	22. ყვითელი პეპელა.
10. თამრიკო.	23. ლურჯი პეპელა.
11. ელიკო.	24. შავი პეპელა.
12. ილა.	25. შავი ფრინველი.
13. თედო.	26. ექსკურსანტები.

I მოქმედების I გამოსვლაში ბავშვის უყვადუბის და ბაღახების ტანის-
 მისი ატყაობა, ფერადი ქაღალდისგან შეკერილია.

შე-11 გამოსვლაში და შე-11-ე მოქმედებაში ბავშვთა თავიანთ ჩვეულებრივ
 ტანისმოსში გამოდან.

ჭა-შიაბ, ფუტყარი, აბრეშუმას-ჭა, ზეზღუბა და შავი ფრანგული ფერ-
 და ქაღალდის ტანსაცმელში გამოდან.

I მოქმედება.

ს უ რ ა თ ი I.

სტენა წარმოადგენს მინდიონს, შირს მისხანს ტვე და შიას წვერუბა,
 ჭერ კადვე თოვლით შემოსილი. მინდიონზე სხედანსხვა ბაღახება და უყვად-
 დებია მოსული: ენძელა, ია, უვათელი ზიზიდა, კობიზიდა, ფაშფარა, თერის
 უყვადი. შესაფერა ტანისმოსით თავიანთ ბუნდში სსუდან.

გაზეთული. (შემთარბუნს სტენაზე, ტეპეფს, მერე ღამაზი მახვრა-მოსვრით
 ეველ უყვადუბის და ბაღახის დატყერდება, ხელების ქნვეთ აღვიძებს
 შით, შემდეგ შემოტრიალდება, წინ წამოვა სტენისკენ და შადლა და შე-
 ფიოდ ატყვის):

მზემ ზამთარი მოგვაშორა,
 ალანდა მინდო-ველი,
 და ზღვებისკენ მიდის ხვეით
 ზამთრის თეთრი სამოსელი.
 ევლავ იღვიძებს ნაზი ია (წიწკნებს ხელათ)
 ყინულის ქვეშ დამარხული,
 და მერცხალიც დაგვიკვირებს:
 „გაზეთული, გაზეთული“. (ტყრიადათ გავა).

(უყვადებია შეინსრევიან და ხელ-ხელა იღვიძებენ).

ენძელა. ზჰ, ძლიეს არ ამოვედი ამ ჯურღმულიდან!.. (ამოჭვიფის თავს,
 აქეთ აქით შიასედავს, გაიზმორება, წამოადგება და დექსი იტყვის)

როცა მზე შემოიშალღებს,
 მთვიარე კი დაბლა ცურდება,
 თოვლი და ყინვა დერს ჰკარგავს
 და დედამიწა ფუცდება.

ყველანი გულის ფანქალით
 წამის-წამს მგლოდებიან,
 რაკი გავჩნდები, ბალღები
 ცას სიხარულით სწვდებიან.

„ღედა არ მომიკვდებაო!..“
 ხშირდება კვებნა-ფიცილი:—
 „უწინ მე გავიგონეო
 ენძელას ტკბილი სიცილი!..“

აქ კინკლაობენ ბიჭები,
 იქ—პაწა გოგო-ქალები;
 და ყველას გაფაციცებით
 ჩემსკენ უჭირავს თვალები.

მკრეფენ და მისახარებლად
 ერთმანეთს ეცილებიან,
 „ახლა კი გაზაფხულდაო!“
 გაიძახიან,—სტკბებიან.

ენძელა. (შეღებო. კადვე მოიხუდ-მოიხუდავს, დაინახავს კაობჩხიდა ბელახს და
 გამოკესხუარება) ოჰ, შენც სინათლეზე ამოსულხარ?

კობჩხილა ბალახი. ჰო, გენაცვა! არ გვეყო სუსხიანი ზამთრის განმავლო-
 ბაში სიბნელეში ყოფნა? აგერ ფამფარაც ამოსულა. (ორივენი მ-
 რცხნივ გაიხუდავენ და ფამფარას შეესაღებებიან.) გამარჯობა, ფამფარაც,
 შენც ამოხვედი?

ფამფარა. გაგიმარჯოსთ! ვენაცვალე ცხოველ მზეს, მაშ იმ ჯურღმულ-
 ში რალა დამაყენებდა?! როგორც კი სითბო ვიგრძენ, თავი
 ამოვყავ.

თეროს ყვავილი. (შორიდან გამოკესხუარება) უჰ, რა საშინელი ზამთარი
 იყო! ძლივს გადავურჩი სიკვდილს. სულ ფესვები მეყინებოდა!

ია. შენ ჩემზე მაგარი ხარ და ეკრე ამბობ, მაშ მე რალა უნდა ვთქვა
 პატარა, სუსტმა იაშ!

ყვითელი ზიზილა. (გამოკლავარაკება) დებო და ძმებო, რაც იყო, იყო.
 წარსულს რალას იგონებთ! მოღით ჯერ ვიმღეროთ და მერე ვიცე-
 კვოთ და მადლობა გადავუხადოთ ბრწყინვალე მზეს.

ყველანი. (წამოდგებიან, ტანისამოსს ასწორებენ და მღერაიან):

ყვავილი ვარ პატარა,
 ვზივარ ბუჩქის ძირასა,
 ყველას საყვარელი ვარ,
 მეძახიან იასა.

ხან ხელით მატარებენ,
 ხან გულზე მაქვს ბინაო,
 ერთხელ ბროლის ჭიქაში
 ტკბილად ჩამეძინაო!

გაზეთულო, გაზეთულო,
 რა კარგი ხარ, რა კარგი!
 ყვავილებით მორთული,
 მზის სხივებით ნაქარგი!

მოხეალ—თან მოგყვებიან
 გაზეთულის ჩიტები,
 ბულბულები, მერცხლები,
 შაშვები და გვრიტები!

(სიმღერას რომ გაათავებენ, ნუკევენ. მუსიკა უკრავს. ნუკევის შემდეგ ბუდ-
 ნუგა ჩასხდებიან. სცენაზე ცოტა ხანს სიწყემა).

ივანე და ბავშვა.

(ბავშვა სიმღერათ შემოდის სცენაზე, მღერის).

გაზეთულის ბრწყინვალე მზემ
 მთაბარს გული გაუშალა,
 ახმატებილდენ ჩიტუნები,
 სასიკოცბლო იგრძენს ძალა.

ტყე აყვავდა, შეიფოთლა,
 აზურმუხტდა მინდორ-ველი,
 ბუნება მთლად გაიფურჩქნა,
 ადგილს უთმობს ახალს ძველი.

ბავშვები. (დახანხვენ ყვავილებს, ბაღებს და შეჭკვიარებენ.) ენძელა, კობ-
 ჩილა, თერო, ია, ზიზილა...

ვანო. დილილმე! ახლა კი ვეტყვი დიდედაჩემს, რომ კოფჩილას წნილი
 ჩასდოს.

თინა. (შავარდენა უნძელას, უნდა მოვლიჯოს, მაგრამ შევეცადება, შევალერსებ და ეტყვის) შენ გენაცვალე, შენ როგორ მოგწყვეტ! ახლა კი გავიგე, რომ გაზაფხული დადგა.

თამრიკო. აი იაე, რა ლამაზია! (გააწვდის ხელს, უნდა მოწვევას.)

ია. (წამოდგება, საცმედს გაისწორებს და ეტყვის პაეში)

ნუ შემახებ პაწაწა ხელს,
 ნუ, ნუ შეთქი, ჩემო კარგო!
 ის არა სჯობს, გავიზარდო
 და ბაღნარი დაგიმშვენო?
 ჯერ შენსათვის პატარა ვარ,
 გაზახარებს შენი ცქერა,
 ახლოს დაჯექ, გამაგონე
 მზიარული შენი მღერა.

(ია ისევ თავის ბუნდსაა ჩაუკვება.)

თამრიკო, თინა, ელიკო. (ადხვ დაისრებიან და ასე უმღერენ.)

თვალეულებს კობტა ქალო,
 იაე, გენა ცვლები!
 სად არიან სხვა ყვავილნი,
 შენი მეგობრები.

ია. (მღერათ უპასუხებს.)

მოვლენ, მოვლენ, გენაცვლებით,
 მოვლენ მალე სხვებიც,
 მახარობლად გამოგვგზავნეს
 მე და ენძელები.

ელიკო. (შავარდენას თამრის და ეტყვის) არ მოსწყვიტო, ცოლია!

გახსოვს, მასწავლებელმა რომ გვითხრა: გაზაფხულის მახარობელნი ენძელა, ია. წეროები და ნაკადულიაო.

ილა. მე წუხელი წეროების ხმა გავიგონე, ცაში გამწყვრივებულიყვენ და ყვიროდენ.

თედო. მაშ მამაჩემი ახლა კი გლთინს გამოიტანს მინდორში მიწის მოსახნავად, მეც თან გავყვები და უყურე თეროს ქამას!

მიხა. მაშა, მაშა! მერე რა ტკბილია ი ვერანა!

ყველანი. (ფაშფადა ბაღის შიდაგზიან, გაკვარვებით დასტკერან, ფაშადებს უმიხვან, მაგრამ ვერ გაუგებთ, რა არის. ერთად ეკვდები) ნეტა რა უნდა იყოს? რა ჰქვიაან!?

გივი. ამხანაგებო, ფოთლები მოწყვიტოთ, მასწავლებელს წაუფლოთ, ვაჩვენოთ, იმის ეკოდინება და გვასწავლის.

თინა. აბა, კარგად დაეხსომოთ ეს ადგილი. მასწავლებელი რომ ექს-
კურსიაზე წამოგვიყვანს, ვაჩვენოთ.

ოფოფი. (ბავშვებს თეთფის ხმა შემთავსით) ოფ-ოფ!.. ოფ-ოფ!..

ყველანი. ბიჭოს, ოფოფი იძახის! ოფოფი. (აქათ გააქცევთან, საიდანაც
ხმა ესმათ და შიშვენიერად) გვიჯობნია! გვიჯობნია! (თეთფი ერთა ბუნ-
ქიდან შეორეზე გადაურინდება, ბავშვები მასდევნიან, თეთფი შიშვენიერად. ხარ-
ბაღის დროს ნაკადულს წააწვდებიან)

ნაკადული. შხუ... შხუ... (ასმის შესვლა)

ბავშვები. (შემთავსმისა ნაკადულს ხმა, აქათ გააქცევთან. დაინახავენ ნაკადულს,
ყველანი შეჭერდებიან და შეუბრადად იტყვიან ლექსს):

ზურმუხტოვან მინდორ-ველზე
მოჩუჩხუხებებს ნაკადული.

ცის და ქვეყნის სახე მოსჩანს
იმის გულში ჩასახული.

ნარნარ ტალღებს ერთმანეთთან
გაუმართავს საუბარი,
და მათ ტიტინს აღერსიანს
ტუბილად ისმენს მთა და ბარი.

მირბის, მიბტის ნაკადული,
ხარობს, მღერის საამურად,
ცა მას თავის ჩანგად ხმარობს,
და ბუნება—სალამურად.

გივი. (ამ ლექსას შემდეგ ეტყვის ყველას). აბა, ერთი სიმღერაც დაემა-
ხოთ და შინისაკენ წავიდეთ. (ყველანი მღერაან და წახარად გადა-
ფარდა ხელ-ხელა ეშვება)

(ყველანი მღერაან)

რა კარგია ჩვენი სკოლა,
რა კარგია სწავლა;
დიდ მადლობას გადავუხდით,
ვინც რომ შეგვასწავლა!

რა კარგია წერა-კითხვა,
რა კარგია გარჯა!
დიდ მადლობას გადავუხდით,
ვინც რომ შეგვასწავლა!

შ ბ რ დ ა.

F 1980

II მოქმედება.

სცენა წარმოადგენს ტყეს. დგანან ხეები, ღურჯაღ და მწვანედ აუფიქსურული იუნჭები და უვაიღები. სცენაზე დატოვანს ჭაა-შიაა, ფუტკარი დაბზუის. ხან ერთ უვაიღთან მიფრინდება. ხან მეთრესთან ნექტარის ამოსაღებად. შემოდიან აუშუბი კადათებით სულში, სოკოს მოსაკრეუად.

იგინაიუ და თანა, ელო, ცაი.

ელო. უჰ, რა კარგია ტყეში, რა გრილი!

თინა. (დაინახავს ჭაა-შიასს და შეჭკირებს) უი, უადადა. რა ლამაზია!
(თან შეკვიპობა ჭაა-შიასს) შენ რას აკეთებ აქა?

ჭაა-შიაა. მე... ხეებს ჰიებს ვაელი (გველანი და ნექტარიან. ჭაა-შიაა გა-
როდგება და მერე გაფრინდება.)

უველანი. უი, გაფრინდა!

ფუტკარი. (გვიხსკენ გამოფრინდება და ეურში ჩაბზუის) ბზზ... ბზზ...

გივი. (დაიფურებს) ფუტკარი, ფუტკარი, ფუტკარი! ამხანაგებო, მოეცა-
ლენით, არ გვიკებინოს! (ცოტათი მიშორდება და მახსხებს) რას და-
ბზუი, ფუტკარო!

ფუტკარი. ტბილ თაფლს გიჰაღებ (გაფრინდება. აუშუბი ცოტა ხანს
კადევ ტრააღებენ).

თინა. მართლა, სოკოები! სოკოები რომ დაგვაიწყდა?—მოვკრიფოთ!

ელო. დაიცადეთ. ჯერ დავისვენოთ (დასხდებაან, კადათებს გვერდით შოი-
წყობენ) და მერე მოვკრიფოთ სოკოები. გინდათ შხამა-სოკოს ამბავი
გიაბოთ?

უველანი. გვიამბე. გვიამბე..

ელო. სოკოები ტყეში იზრდებიან. მათ ჰქვიან: ქამა-სოკო, მგლის-
სოკო, კაკლის-სოკო, შხამა-სოკო და კიდევ ბევრი სხვანაირია. შხამა-სოკო ისეთი ლამაზია, ისეთი, რომ რა! თავი აღისფერი აქვს
(უჩეჩებს), ზედ თეთრი წინწყლები აყრია, ღეროც თეთრი აქვს. ერთხელ ჩვენებიანთ ნატა ტყეში წავიდა სოკოს მოსაკრეუად. შხამა-
სოკო დაინახა, ძალიან მოეწონა. მოწყვიტა და სიხარულით დე-
დას მიურბენინა:

— იი, დედა, რა ლამაზი სოკოა! ჩადე ქვებში, მოხარშე. ნახე, რა
გემრიელი იქნება!..

დელს შეეშინდა და ჰკითხა:

— ხომ არ შექამე შეილო, ეგ შხამიანია და მოიწამლებოდი.

ნატამ უპასუხა:

— არა, დედა, არა.

— ეს სოკო მარტო ბუზების დასახოცად ირის, — უთხრა დედამ.

მერე დედამ სოკოს წყალი დაასხა, ზედ შაქარი დააყარა და უთხრა ნატას: აბა, ყური ვუგდოთ, რა მოუვათ ბუზებს.

მოფრინდა ერთი ბუზი, ამოსწუწნა წვენი და მოკვდა, მოფრინდა მეორე ბუზი, ამოსწუწნა წვენი და მოკვდა. მოფრინდა მესამე ბუზი, ამოსწუწნა — მოკვდა.

— ზედავ, ბუზები როგორ დახოცა! ადამიანიც ეგრე მოკვდება, თუ ამ სოკოსა სკამს. დაიხსომე, შეილო, და არასდროს აღარ მოჰკრიფო, — უთხრა დედამ ნატას.

თინა. (შეწუხებული) მე რომ არ ვიცნობ?

გივი. (შეშინებული, დაღონებული) არც მე ვიცნობ.

ელო. ნუ გეშინიათ, მე გასწავლით. უჩემოდ არ მოკრიფოთ. აბა, წავიდეთ. (გველანა ადგებიან, კადათებს აძებენ და სოკოს მოსაკრეფად მიდიან. სცენა წარიელდება. მუსიკა უკრავს).

ივანივე და თთხა ზეპელა.

(სცენაზე შემოიფრინდება თთხი ზეპელა: წითელი, კვითელი, ღურჯი და შავი. ცეკვავს).

ზეპელა რომ ცეკვავს, შავი ფრინველი შემოიფრინდება. ზეპელას შექმინდებათ, გაიფრინებინ: წითელი ზეპელა წითელკეკაიდან ბუნჩს ამოეფარება, კვითელი — კვითელს, ღურჯი — ღურჯს. დარჩება შავი ზეპელა. სიმწარით ცეკვავს და თანკუთხე ეტებს მოსაფარებელ ადგილს, ვერ იზავნის, შუა სცენაზე გაჩერდება დამაზა ზაზით და სტირის).

ივანივე და გივი.

გივი. (შეშინებულს სცენაზე, დანახავს მტარაღა ზეპელას და შეკითხება) რა ვატირებს, შავო ზეპელა?

შავი ზეპელა. აგერ, ზედავ იმ შავ ფრინველს! მეშინია, არ შემქამოს.

გივი. მერე, რატომ არ დაიშალეები?...

შავი ზეპელა. შავი ყვავილი ვერ ვიპოვე.

გივი. განა არ იცი, რომ ამ ტყეში შავი ყვავილი აღარ არის?!. დამა-
ცადე. მე გიჩვენებ მაგის სეირს. (შორიდან სიმღერის ხმა მოისმის.
მატარა ხანს სკს მიუფარა შავა ჰეჰედა).

გივი. (სიმღერის ხმა ახლოდება. გივი ხელს იფარებს შუბლზე და აქეთ-იქით
იჭყარება. შორიდან მომავალ მოწოდებას ექსკურსიას დინხავს და გასძახის)
ჩქარა, ჩქარა მოდით, მტერს შევებრძოლოთ.

იგანივე და ექსკურსანტები.

(ექსკურსანტები სტენასე ჟავილ-ხევილით შემოგვივიან წითელი ბაიარალით, შავი-
ფრინველი დაფრთხება, გაფრინდება)

(ექსკურსანტები დაეწყობიან და სიმღერით გადიან).
მღერიან პირველ მისს.

როდესაც ბუშები კვლავ გამოდიან ცეკვა-თამაშით გასაფხული და სხვადა-
სხვა კვავალები შერება, ეყაჩო და ვარდი. სტენასე მოხდენილად დადგებაან,
ეგვლანი. მინდორში წრეს გააკეთებენ.

ენძელა. ამხანაგებო, რა მშენიერი დღეა, დღეს ყველა ხარობს, დღე-
სასწაულობს, მოდი ჩვენც ვიდღესასწაულოთ, ვიღობინოთ და ვი-
ცეკვაოთ!...

ეგვლანი სხვადასხვა ზოზით დგანან. ეყაჩო და ვარდი ცეკვავენ... მუსიკა-
ვკრავს. ფარდა ხელ-ხელა ეშვება.

ეგვალეები და ბადახება თავთავანთ ტანისმოსში ირან გამოწყობილნი.

ან. ახალწენიშვილი.

პ ი ო ნ ე რ ს

„აუვავებულა მდელო,
აუვავებულა შოები“,
ზატარა ზიონგრო,
კარძი სუ კავარდები.

შენ მოძეხელი კქვიან,
კული კაქს ნაწი, რილი,
ფიქრები ზეწლები
და რბიან ზეწლებიციო.

ღაბრუნდი, სწავლის დროა,
თამაშს სუ კადაქეები,
შთის კაღმა უდაბნოა
და შემდეგ ქეები, ქეები.

ამდენ ხანს ზეწლებს დანდეკ,
ხარბია ეს დღე თბილი,
ღაბრუნდი, დააშადე
სვადლისთვის კაჭეითილი.

კაკიელის შენც ბავშობა,
კაკიელის ბერი წელი,
დარხება თამაშობა
და შენ კი—უსწავლელი.

„აუვავებულა მდელო,
აუვავებულა შოები“,
ზატარავ, სავარელი,
ზეწლებს სუ კადაქეები.

სოფლელი პიონერის წერილები

წერილი, პირველი

ქალაქში, დიღობ.

ძმაო დიტო!

იმ დღეს რომ სასწრაფო ჩამოვიტანეთ ქალაქში მე და მძახეძმა და შენ რომ ცხანსე და ვიღაზაზავეთ, ის ლაზაზავე არ დაძვიწყებია. მაგრამ, გეტყობა, შენ კი დამოვიწყე, რადგან დამწირდი, თქვენ სოფელში ამოვალთა და დანაწირები არ შევსრულე.

ამოველ თუ არა სასლში, იმ წამსვე შენი ამბავი ჩვენს კატოს კუბში და ისე გავსარდა, ისე, რომ...

კატო სკოლაში დადის, დიდი კოცოა, ხსლა მესუთე წელიწადი სწავლობს და იქ, სკოლაში, მასწავლებელსაც უთქვამს და თვითონაც წაუკითხნია წიგნში ზიონერების ამბავი.

ჰო-და, კატოს გავსარდა, მე უკველად ჩვეულებები ზიონერდათა და ასე მოვიღაზაზავეთ, რომ ამ ორ დღეში უნდა შეუპართ ჩვენებინათ კოცო-ბიჭები, ეს ამბავი იმათაც კავაგებინათ და ზიონერების ერთი კაი ჰართა შეგვენათ, მაგრამ, იცი, დიტო, ჩვენი კატო ერთი ახირებული რამ არის, სიტყვას ვერ ვიტყვი, რომ დავიდარბა არ ამიტყნოს.

წესგანაც მესობა, მენ რა იცა, ზიონურს როგორ უნდა ეცვასო. ეს სულ სხეანაირად ამბობს, ჭკუაში არ მომდის და... მე ხომ ვხახე მხნდ, ქალაქში, როგორ ეცვათ ზიონურებს,—ამტყნია, ზიონურ გოგოებს თეთრი ხილბანდები უნდა კერათ თაგსე და ბიჭების სკლებინა და ფეხების დაუკლურვა ვინ კაციგნაო, მარვლიც კრძელი უნდა ეცვათ და ხალათიც გქელსხელოებინაო.

ანა, დიტო, მხნდ ხომ იმ დღეს კერე ეცვათ: გოგოებს წითელი ხილბანდები კერათ თაგსე და ბიჭებს კიდე მოკლე მარულები და მოკლესხელოებინაი ხალათები?

კერე არ იყო?

მოდი და ამხს ქლანბრაკე.

იცა, დიტო, მე სკოლაში უკლარ ვიული, რადგანაც მამხემდა ახლა საკუთარი სხანხშირე ხადგა, სულ იქ არი, კატო სკოლაში დადის და, აბა, ხუენ თხებს ვილა მოუკლავს? მე დამიღის ხუენ სერებსე და ახლა აღარ ვიცი, რა კქნა.

აი, ახლაც, ამ წერილს რომ კწერ, ძელიან მქმინებ და დიღბსეც აღიონსე უნდა აუდგე თხების განსრეკად.

რომ იცოდე, დიტო, როგორი ციხეები მუხვს, ჭეი, იკეთები, რომ... ლამხეები.

ჯო-და, დიტო, მენი ჭირიძე, რომ დამზირდი, არ დამიკისუო; მე ქალაქში, აბა, როგორ-და ჩამოკელ ამ თხების გადაძვიდე და ისეე მენ ამოდი აქ ამხანაგებით. ან თუ ანა და, წერილი მანც მომწერე დაწურულიებით, ტანისამოსსეც და ზიონურებსეც. მენ ხანწაველი ხარ და ეს უკელაფერი გეცოდინებ.

ამ წერილს ძლიუსა კწერ, კატო მშველის და მეძრე უფრო კარვად მოკწერ.

ისეთი კომპები მქქს, დიტო, მენტვის მენახელი, რომე, სე კუთღები, დიდრიანები.

კწერს მენი ძმა კიგლა.

წერილი დიდომში მომწერე.

დავ. კარბელაშვილი.

გ ა ზ ა ფ ს უ ლ ი

შვილები:—დედილო, დედი, აბა კვიციანი,
სად გაიზარა ახლა სამთარი?
დედა:—შისი შექმნიდა, მთხე ზეიდა
და მთიდან კიდე სულ შორს წავიდა!
შვილები:—ასე კამკამა შინანი დარი
სიდან გაჩნდა, კვიციანი, რად არი!
დედა:—ეს მიტამ, შვილნო, რომ გასაფხული,
ფრთხილი, ცხვიტი და ღარღარული,
ძაიდა, სეცა კაბურიდა
და შისი შემტა სითბო და ძადა!
შვილები:—მაშ, აწ სიცავე, ეივბ და თაული
გაქქნა, წავიდა, აღარ იქნებ?
დედა:—დას, შეიღებო, სამთარი ძაიდა,
ასეთი არის ბუნების ნება!
შვილები:—(ძვირან) მაშ, გაუმრჯას ახლად გასაფხულს,
ხუნას, თესვას, შრომას, კლეხების დიდისს,
მერცხლეების ჭიკჭიკს, ფრინველთ ქლიბულას,
და ველ-მინდორსე ყუვილის ბიბისს!

როგორ უნდა მოვაწყოთ ბოსტანი?

ზაფხულში მიხდურებს ეძაწილები მიწის ზატარა ნაჭერზე ბოსტნის გაშენებას დაიწყებენ. ბოსტნის მუშაობა და მოწყობა ძეტად საინტერესოა მცენარეთა სრდის და ცხოვრების დასავეორკებად. უკარგისი თესლის დათესვა შრომის ტვეილად დასარჯებს წარმოდგენს. ამიტომ თესლი მხნამდე უნდა ამოვირჩიოთ, სხნამ თესვას შეუდგებოდეთ.

ადგილის ამორჩევა. საუკეთესო ადგილი ბოსტნისათვის ისეთი ადგილია, რომელსაც ეოველი შრომე შე უდგება და აწვდის სხივებს: დაზრდილული ადგილი ბოსტნეულობისათვის უკარგისია, მკრამ მთავარი ის არის, რომ წველი ბოსტანს ახლო საუდიოდეს. შემდეგ მიუცილებელ საჭიროებას წარმოდგენს ბოსტნის შემოდობა. საიდანაც ჭქრის ცივი ქარი, უნდა დავრგოთ ძედილი მცენარეები, როგორც არის სიძინდი: ის დაიცავს ბოსტნეულობას სიცვიისაგან და აქ შემოქვევან ფრინველები, რომლებიც დაიცავენ ბოსტნეულს სხვადასხვა ჭია-მტლებისაგან. ამოვირჩევთ თუ არა ადგილს, მიწა უნდა გავსწოროთ და ამსთანავე უნდა გაეწმინდოთ ბო-

სტანი ეყოფილებადი ბღაზნებისგან. ბოსტნულობისათვის მკუ-
 ნე ბღაზნი შირ-ფესვიან უნდა ამოვკლიჯათ.

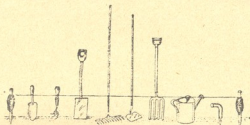
ნიადაკის დამუშავება. როცა მკუნე ბღაზნებისგან
 გავთავისუფლებთ ნიადაკს, შემდეგ საჭიროა მისი კარგად
 დამუშავება. ამისათვის მიწას სნავენ, ან ბარვენ. უფლასე უმ-
 ჯობესია მიწის გადამბრუნება. როდესაც უკვე დამუშავებულია
 მიწა, შემდეგ მას ახოეიერებენ სასუქით.

საუკეთესო სასუქს წარმოადგენს ცხენის შატვი. კარგს
 სასუქს წარმოადგენს აგრეთვე ტორფი, ნაცარი, ხის ფათლე-
 ბი და ქათმის კანაჯალი.

დამუშავების შემდეგ უნდა დაუყო ბოსტანი კვლებად და
 თვითოეულ კვლში უნდა სავრცოთ ისეთი მცენარე, რომელიც
 მიწის ამა თუ იმ ნაჭერზე სარობს, მკვლითად, კომბოსტოს
 უნდა შევუზნოთ დაბალი ადგილი, ნესტიანი, ასეთივე ად-
 გილზე უნდა მოვითავსოთ კიტრი, რომელიც თხოულაბს ხში-
 რად მოარწყვას. ნესტიანი ადგილი უკვარს აგრეთვე სვლათის
 და სტაფილას.

კვლების მოწვობა. კვლებს აკეთებენ, სუქლებბრიკ, სი-
 განით ერთ მეტრს. მისი სიმაღლე დამოკიდებულია ადგილის
 სინესტესე. ნოტიო ადგილებში უფრო მაღლად უნდა გაკეთ-
 დეს, სოლო მაღლობ ადგილებში კვლებს აკეთებენ უფრო და-
 ბალს. კარდა ამისა, კვლის სიმაღლე დამოკიდებულია თვით
 მცენარეებსზედაც: კრძელმბირანი მცენარეები თხოულაბენ მაღალ
 კვლებს, მამინ, როდესაც სოკიერთ მცენარეებს კვლები სრუ-
 ლიად არ ესაჭიროება, მაკვლითად: კომბოსტოს, შამიღარს.
 გვაკეთებთ რა კვლებს, შემდეგ საჭიროა მიწის გასწორება
 ფიცხით.

ბოსტნის დასამუშავებლად საჭიროა იარაღები: ბარი, თონი, ფოცხი და სარწყავი. ბოსტნის წრდილოეთის ნაწილში ჰრვავენ მღვდელი ტანის მცენარეებს და სამხრეთ ნაწილში კა-

დაბალი ტანისას იმ მიხნით, რომ მღვდლმა მცენარეებმა არ დაწრილას დაბალი მცენარე. ბოსტნეულობის გარდა, საინტერესოა დაჯრგოთ მარცვლოვანი მცენარეულობა, როგორიც არის შურია, ქერი და სხვა, და აგრეთვე მფუნღართული მცენარეები, როგორიც არის სელი და კანაფი. შემდეგ სამკურნლო მცენარეები (პიტხა, ლეხცოფა და აბსინდა). გარდა ამისა, დეკორაციული მისნებისათვის საჭიროა დაჯრგოთ აგრეთვე სიმინდი, კოკრა და უჯვილები. ბოსტნის მოწყობის დროს უნდა ვახსოვდეს კიდევ ერთი რამე, სასუფლოთა ის, რომ კვლები იქნეს მწუობრად კავეზნილი, მწუობრადვე იქნეს მასზე მორგული ბოსტნეულობა, რაც ბოსტნის მოწყობილობას მეტად ამშვენებს და სასიამოვნო სახანავედ ხდის. უნდა დაითესოს საღამოს თბილ დღეებში. მიწა უნდა იყოს ცოტათი სველი და თუ მშრალია კვადვის კამო, უნდა მოვრწყოთ. სქლად დათესვა არაა სასურველი; თესვის შუა უნდა იყოს გამოტოებული განსაზღვრული მანძილი. თესვის დროს კვლების განსწვრივ აბაქენ ბაწარს სწორი ხაზის მიმართულებით და იძინდა მიხედვით ფლავენ თესლს. დათესილ კვლებში სდეგენ ჯახებს წარწყნით: რა

არის დათესილი და რა დროს. ზოგიერთ თესვას, როგორც არის, მაგალითად: კიტრის, კოკრის, ღობობასი და სხვა, რომელსაც დათესავენ, ალბობენ 3—4 დღით, სანამდის ეღობრებენ

კამოიღებდეს. წვრილთესლიან მცენარეებს დათესვის დროს აგრევენ სიღბში და ისე თესვენ. დათესვის შემდეგ კვლავს რწყავენ სარწყავით. ამასთანავე უნდა თვალყური ვადევნოთ, რომ რწყვის დროს წუდაზე მიწა არ ხარეცხოს და თესლი არ გამოინდეს. ვინაც სარწყავი არ აქვს, მას შემდეგნაირად შეუძლია მოიქცეს: აიღოს თუნუქის კალოფი, კალოფის ძირს გაუკეთოს ხახურტები წვრილი ლურსმნით, კალოფს გაუკეთოს ხელი და სარწყავი უკვე მზად იქნება.

მ. არველაძე

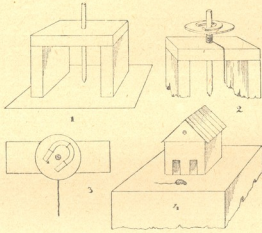

მარბენალი თაბჰი.

ჯიდეთ ბუჰას უჰითი, ააკლიჯეთ სსურბუი და მის მბკიერ დაძუბეთ ქაღაღდის ნაჭერი. ქაღაღდის ქეჰმ უნდა დამკრდეს ანდამბტი ისე, რომ მას ტრიადლი შექდლოს. თქვენ თჰითონაც შეიძლება მთიკონათ ამისთჰის შესაფერი სელსაწულო, მე კი მანც გირჩეეთ თქვენ, თუ რაკონ უნდა მოიქცეთ: კამოაცდლეთ უჰის ძირი და მინაწებეთ მას, ან მიაკართი ზატარა ლურსმხებით სქელი ფიცარი, მკრამდ ისე, რომ არი თითით ის დამორბეული იჰას ქაღაღდსე. ეს ფიცარი კახურიტეთ და ხაღეთ მსმი ჯასი; ჯასის თაჰსე კაკეეთ ბუჰას (კარტანის) წრე, წრესე-კი ანდამბტი მიბით მთეთ. წრის ქეჰმ დახვით ჯასს კახაფი და მისი ბოლა კატარეთ უჰითის კერდის კედელში; ამ კახაფით დახურბეთ თქვენს მქახნიშს. როდესც თქვენ კახსეეთ კახაფის თაჰისეფელ ბოლოს, ის კამლას დაწეებს, ჯასი და მსმთს ერთად წრეს დატრიადლებს. სჭირთა ანდამბტი ისე მოაწეათ, რომ წრის ტრიადლის დროს ის ქაღაღდის ქეჰმ ცურბედეს. მთელი მქახნიში შხადანს კახსეეთებელი თაჰი და სსელი მისთჰის.

სსელს თქვენ შეაწებეთ ბუჰასოზახს, ან მთელი სთამბმო ქაღაღდისოზახს. მას უნდა კაკეეთდეს არი კარი, იმ მსმილსე ერთმანეთისოზახს, რომ ბუჰას წრის ტრიადლის დროს ანდამბტის არივე ზოლიუსი სწორედ ამ კარესე კადიოდეს. რომ არ შეცდეთ, შეიძლება ჯერ დაინიშნოს ქაღაღდსე ფანქრით კხა, რომელსც კადიან ანდამბტის ზოლიუსები, და მერე კამოიჭრას სსელის კარესე თაჰეს ნაცრისფერი მატელისას კაკეეთბთ. არა უძახს-რა,

თუ ის მხინჯი გამოვა: სირბილს მანც მოახერხებს. ქვეშ
 მიაძვრეთ თავს მკეთულის ნაჭერი. სთამამო შხადა. დას-
 ვით თავი სხლის ერთ-ერთ კართან და ხელა მოატრიალეთ
 ანდამტი. ანდამტი განსწევს თავს თავისკენ, და თავი შე-

1. დასაყრდნობი ანდამატისთვის, ყუთის ძირზე მიწებებული.
2. იგივე—წრით (ანდამატისთვის) და კანაფით.
3. წრის და ანდამატის სახე ზემოდან (ანდამატი სამ ადგილას არის მიბმუ-
ლი წრესთან.
4. თავის სახლი და ყუთის ზედა ნაწილი.

ვარდება სხლში, ან სხლიდან გამოვარდება და სხნამ თქვენ
 ანდამტს ატრიალებთ, თავი ირბენს: ერთი კართი ის შე-
 დის სხლში, მეორე კართი გამოდის. წინად ამისთანა სთა-
 მამოები ეველა მღაზიებში ივიდებოდა, მაგრამ თქვენ თვითო-
 ნაც გააკეთებთ ამისთანა სთამამოს.

სკრუტიზი

გაიზღვებ ღვება დრობული,
 ჯდარც ნისლი სწახს მოახედა;
 ზეცაში სცურავს ცხრათუვლა,
 ქმუვად დაგვეძქონს თავსედა,
 ფრინველთ გუნდები კამეწვიფუნენ
 სმატკბილი კრამბულითა,
 შმღერენ ტურფა მიდამოს,
 ლექსებს უძღვნაან გულითა!..
 დილია მეტად სხამო,
 ჯღვსილი სისხრულითა!..

დ ელიოზიშვილი

სამოსანა კვადრატებზე

ს	კ	ე	მ	ან	ა	დ	ა	გ	ი	ი	ო	უ	რ	ლ	თ	ე
---	---	---	---	----	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

მოცემულია 18 კვადრატი. გაჭედავით ორ ნაწილად: ზირველ რიგში უნდა მოთავსდეს 10 კვადრატი, ქვევით — 8 კვადრატი. ასე დაწეობილ კვადრატებში მოთავსეით მოცემული ასოები ისე, რომ გამოვიდეს ორი სიტყვა, რომელიც ეხება ხვენ ქურნაღს.

პსენა: სკ. № 1 მარადა — 22 იანვარი, რებუსი — ბავშეპეო, კახსოვდესთ ლენინი.

„პაშა გავაფხულ“

სოფელ კვეციანის მღვდელმთავარი

Canto *Moderato* (სიმბოლო)

Piano

პაშა თამარ შვერციძის

ვა-შა ვა-შა
ო-ა ვარ-ლი

ვა-შა ხე-ლი წყ-ბუ-სა ვა-შა
ო-ა ვარ-ლი წყ-ბუ-სა წყ-ბუ-სა

ვა-შა ხე-ლი წყ-ბუ-სა ვა-შა
ო-ა ვარ-ლი წყ-ბუ-სა წყ-ბუ-სა

ვა-შა ხე-ლი წყ-ბუ-სა ვა-შა
ო-ა ვარ-ლი წყ-ბუ-სა წყ-ბუ-სა

მოქარგულა მინდორ-ველი,
შებეთ, რა ნაზია!
შხის სხივებში გახვეული
ტურფა, ლამაზია!

მღერის ვარდი, მღერის ველი,
მღერის ბაღში ვაზი.
ლამაზია გაზაფხული,
ფრთავაშლილი, ნაზი!

ს ი ა

1. ნორჩი-ძალა — კრებული	12	კაპ.
2. „ბელა-ბეკეკა“	10	„
3. „დედაბერი, ტურა და მელია კუდი-გძელია“	50	„
4. „ბავშვებს“ — ლექსები გ. ჭუჩიშვილისა	20	„
5. „ტყის ზღაპარი“ — შამინ-სიბირიაკისა	20	„
6. „ტყის სურათები“ შიო მღვიმელისა	25	„
7. „ქიანჭველას საოცარი თავგადასავალი“	80	„
8. ქართული მოძრავი თამაშობანი“	80	„
9. „იგავ-არაკები“ ალ. შირიანაშვილისა	30	„
10. „ივანე სულელი“ — ზღაპარი ლ. ტოლსტოისა	15	„
12. „მოქრავი თამაშობანი“ სიმღერებით — გოგლიჩიძისა	1	მან.
13. „ოვიდიუსის მეტამორფოზები“ — ალ. მიქაბერიძისა	70	კაპ.
14. „ზამთარი“ — ფერადი სურათებით	50	„
15. „უძველესი დროის ბავშვის თავგადასავალი“	45	„
16. „როგორ იცავენ თავს ცხოველები მტრისაგან“	25	„
17. „გაზაფხული და ზაფხული“	90	„
18. „რას გვიამბობს ოთახი“	20	„
19. „ზღვის სიმღიდრე“	20	„
20. „პატარა იპონელები“ — ფერადი ყლით	75	„
21. „სიზმრად და ცხადად“	30	„
22. „კოკონთან“ — ჩვენი უფროსი ძმები, ახალგაზრდა კოკაეში- რელები	10	„
23. „ლენინის სათი სკოლაში“	50	„
24. „ტაივის საუნჯენი“	40	„
25. „კომბლე“ ფერადი სურათებიანი წიგნი	65	„
26. პიონერი სოფლად	25	„
27. საბავშვო ბაღი — ფერადი სურათებით	1	მან.
28. ნორჩ პიონერთა თანამგზავრი	20	კაპ.
29. მომღერლები	15	„
30. წელთაღრიცხვის ძველი და ახალი წესი — ჯიშკარიანისა	35	„
31. თინიკოს გაპოკანები — ფერადი სურათებით	45	„
32. საბავშვო სახლის ცხოვრებათ	70	„
33. „იყავ მზად“	5	„
34. პატარა ჰოლანდიელები	80	„

— 1926 წ. —

გ ა მ ო ვ ა

ყოველთვიური სემპლური დასურათებული ქუჩნალები:

მცირეწლოვ. „ნაკადული“ მე-XXII წ.

ძოწრდილ. „წითელი სხივი“ წელ. მე-III.

ხელის მოწერა მიიღება წლით და ნახევარი წლით.

გადაგზავნით { „ნაკადული“ — ერთი წლით — 3 მ. 50 კ.
ნახევარი წლით — 2 მან.
„წითელი სხივი“ — ერთი წლით — 5 მან.
ნახევარი წლით — 3 მან.

ცალკე ნომერი { „ნაკადული“ 35 კაპ.
„წითელი სხივი“ 45 კაპ.

მისამართი: ტფილისი, რუსთაველის გამზირი, განათლების სახალხო კომისარიატი, „ნაკადულისა“ და „წითელი სხივის“ რედაქცია.

რედაქტორი — ხარედაქციო კოლეგია.

